NÁSILÍ NA SENIORECH POMOC A PODPORA

- BC. JANA DVOŘÁKOVÁ, DIS.

- BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ Z. S.
- PORADNA OSTRAVA



BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ, Z.S.

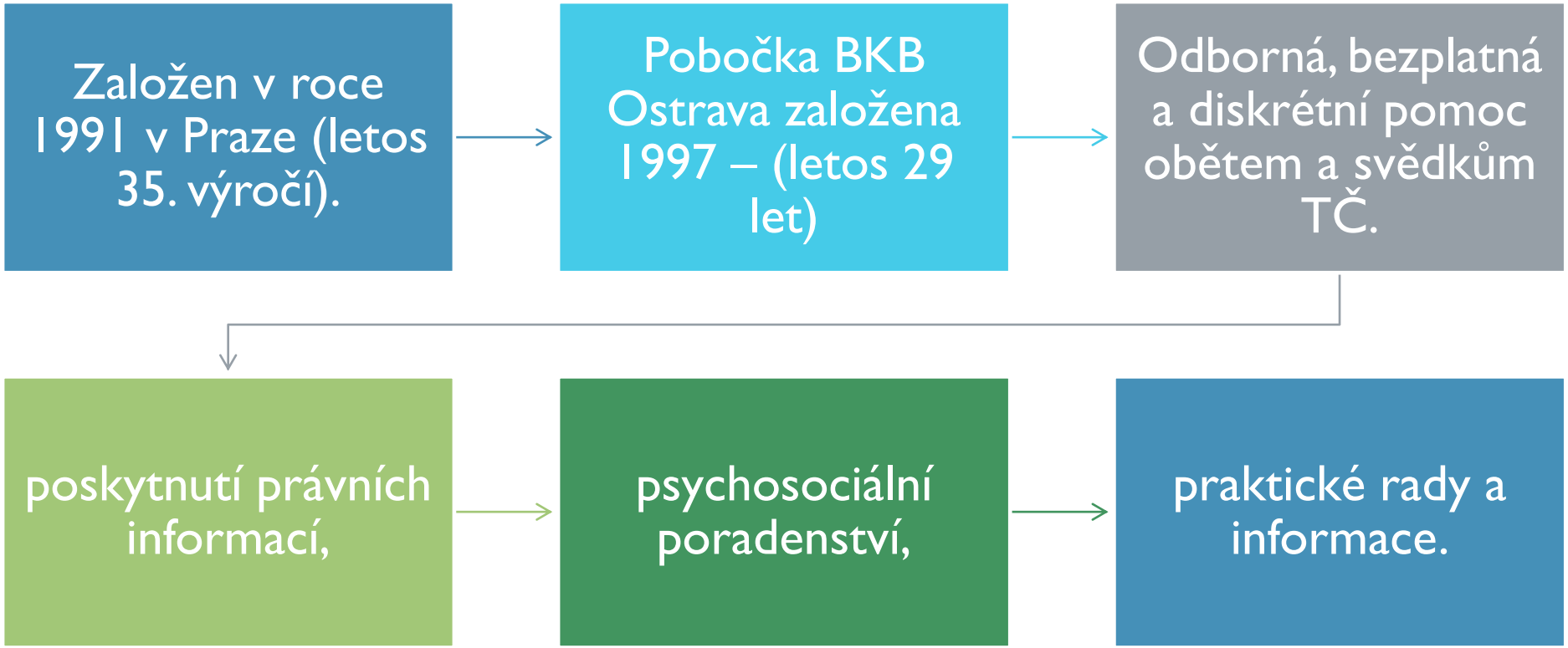


Chraňte své bezpečí



Kriminalitu zastavit nedokážeme, pomáhat jejím obětem však umíme.

BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ (BKB)



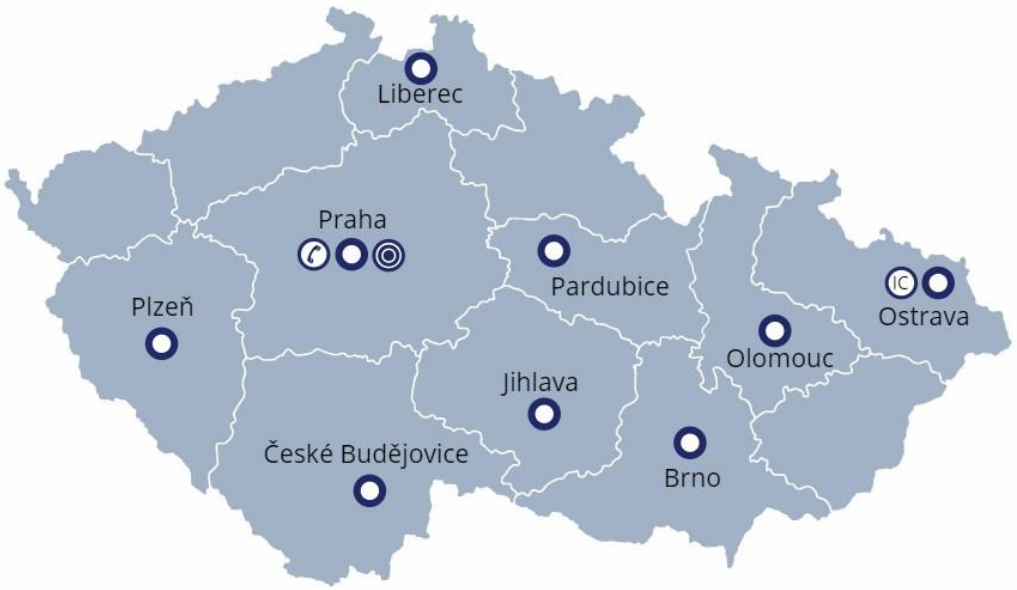
KDE NÁS NAJDETE

- **Adresa:** Jurečkova 643/20, 702 00 Moravská Ostrava
- **Telefon:** 731 306 411, 732 577 520
- **E-mail:** bkb.ostrava@bkb.cz; ksp.ostrava@bkb.cz

- **Poradna:**
- **Úterý:** 16:00 – 18:00 (bez objednání)
- **Čtvrtek:** 16:00 – 18:00 (bez objednání)
- **Středa:** 16:00 – 18:00 (pro objednané)

- **Klíčová sociální pracovnice (KSP):**
- **Po, Út, Čt 7:30 – 17:00, St 9:30 – 18:00, Pá 7:30 – 13:00**

BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ



3 registrované sociální služby

- Telefonická krizová non stop linka **116 006**
- Odborné sociální poradenství, právní informace obětem TČ
- Intervenční centrum v Ostravě, pomoc osobám ohroženým DN

cca 400 kvalifikovaných dobrovolníků celorepublikově

- právní poradci
- psychosociální poradci
- asistenti

KOMU JE POMOC V BÍLÉM KRUHU BEZPEČÍ URČENA?

- obětem trestných činů (cítí se být obětí trestných činů),
- pozůstalým po obětech trestných činů,
- svědkům trestných činů,
- trestný čin před/po oznámení (i neoznámené TČ),
- občané v ČR/zahraničí

ZVLÁŠŤ ZRANITELNÉ OBĚTI

Zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů

Děti a mladiství, tj. oběti mladší 18 let

osoby vysokého věku nebo hendikepované osoby, tj. oběti s fyzickým, mentálním, nebo psychickým hendikepem nebo smyslovým poškozením

oběti trestného činu obchodování s lidmi nebo trestného činu teroristického útoku

oběti trestného činu znásilnění, týrání svěřené osoby a trestného činu týrání osoby žijící ve společném obydlí

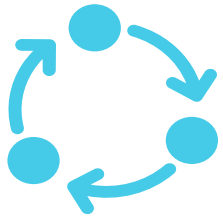
oběti trestného činu proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, xenofobně nebo rasisticky motivovaného TČ a organizovaného zločinu

CO DĚLÁME



Základní služba: poradenství

Právní + psychologická podpora



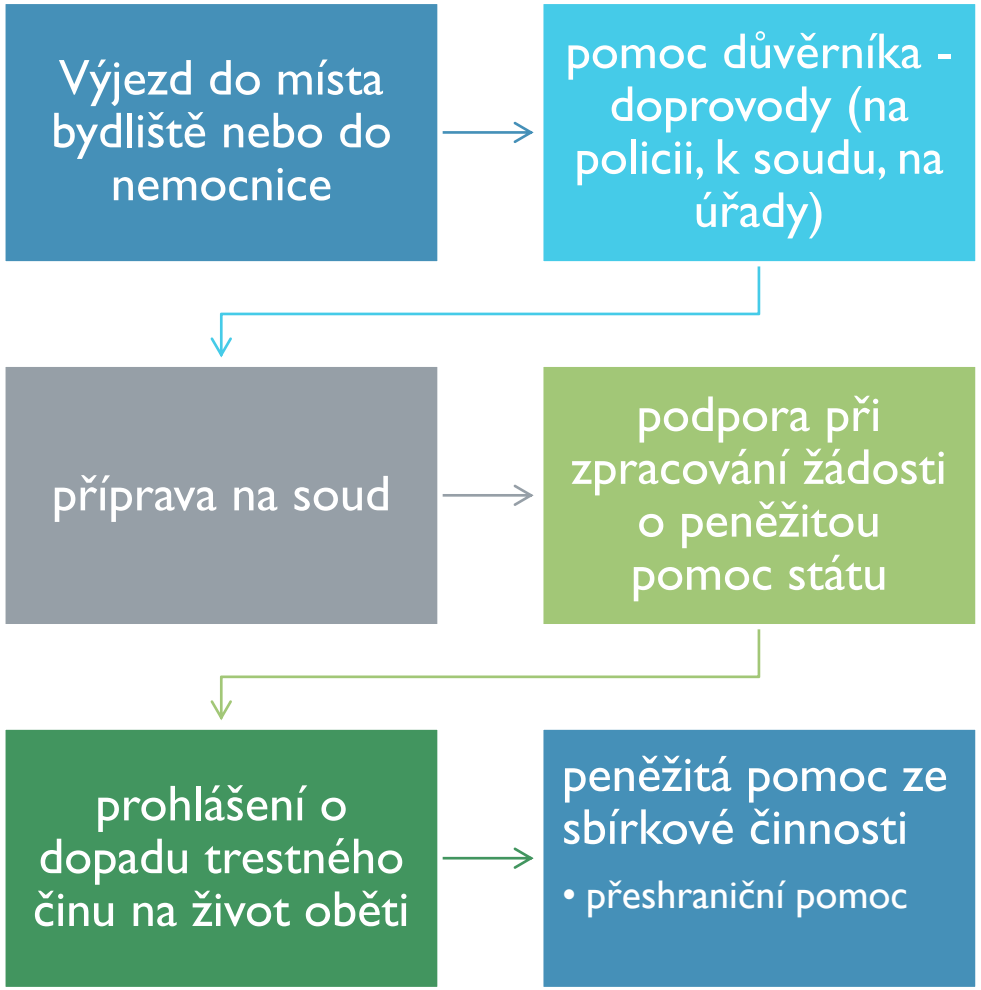
Nadstandardní služby:

pomoc případového manažera zvlášť zranitelným obětem – provázení, příprava na soud, doprovody k výslechům apod.

terapeutický program

zprostředkování finanční pomoci z darů a fondu BKB

NAVAZUJÍCÍ POMOC



SLUŽBA BKB

- Poskytována pomoc ambulantní a terénní formou.
- **Kontakt:**

- telefonický
- písemný (email, dopis)
- osobní (např. v poradně BKB, u lůžka pacienta v nemocnici, na neutrálním místě – výjezd do místa bydliště, na služebně Policie ČR, na úřadě obce, aj.).

PŘÍCHOD DO PORADNY

- Klient sám, zprostředkování policií, jinou institucí

Po objednání

Poradna (právník + psycholog)

Případová manažerka pro zvlášť zranitelné oběti

V různé fázi ohrožení – trestního řízení

PRINCIP PORADENSTVÍ

- Vycházíme z vnímání klienta, nic neověřujeme, nevyšetřujeme
- Potřeby klienta – aktuálnost, závažnost
- Nabídka možných zákonných řešení
- Podpora při rozhodování
- Pomoc při realizaci jednotlivých kroků

ZÁSADY PORADENSTVÍ

- Bezplatnost
- Anonymita a diskrétnost
- Odbornost
- Individuální přístup a konkrétnost
- Ne právní zastoupení

CÍL SLUŽBY BKB

Stabilizace situace oběti, pozůstalých a svědků TČ prostřednictvím:

zajištění základních potřeb,

zmapování dalších potřeb a stanovení priorit,

kvalitní uplatnění práv v TŘ, včetně peněžité pomoci státu,

podpora komunikace s institucemi,

zprostředkování nadstandardních služeb BKB (doprovod, výjezd, finanční dar z NF, terapie, důvěrník, zmocněnec)

SENIORSKÝ VĚK

- **POZITIVA**
- Zkušenosti
- Klid, rozvaha
- Jasnější životní role
- Materiální i sociální zajištění

- **RIZIKA**
- Zdravotní omezení – pohyblivost
- Smyslová omezení – zrak, sluch
- Menší znalost nových technologií
- Důvěřivost



KDE HROZÍ NEBEZPEČÍ ?

Obětí trestného činu se senioři mohou stát:

- doma (v bytě, na chodbě, ve sklepě),
- na ulici,
- v dopravním prostředku,
- v ústavním zařízení (v domově důchodců, v léčebně pro dlouhodobě nemocné).

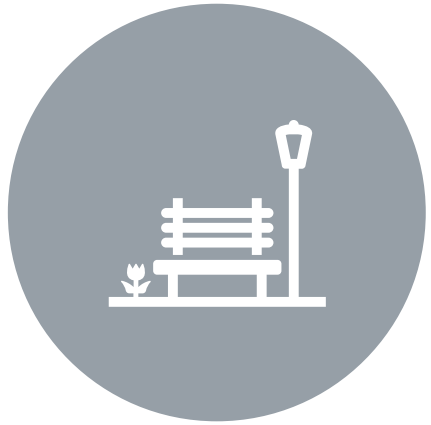
ZVÝŠENÉ RIZIKO U SENIORŮ



ŽIJE SÁM,



NEMÁ PŘÍBUZNÉ A PŘÁTELE, KTEŘÍ BY HO NAVŠTĚVOVALI,



NEPĚSTUJE AKTIVITY MIMO SVŮJ DOMOV (NAPŘ. SETKÁVÁNÍ SE V KLUBU, V PARKU, U PŘÁTEL).

NÁSILÍ NA SENIORECH





NEJČASTĚJŠÍ PŘÍPADY

- domácí a sexuální násilí
- ublížení na zdraví
- nebezpečné pronásledování a vyhrožování
- pozůstalí po obětech vraždy
- krádež, loupež
- **Latentní kriminalita 37 %**



FORMY NÁSILÍ NA SENIORECH

zanedbávání – nedostatečné poskytování výživy, zanedbávání osobní hygieny,

fyzické násilí – úmyslné užití síly (např. facky, bití, strkání, kopání, apod.),

psychické násilí – úmyslné způsobení psychické a emocionální újmy (např. ponižování, zesměšňování, zastrašování, vyhrožování, vydírání, izolace),

ekonomické násilí - "finanční agrese"

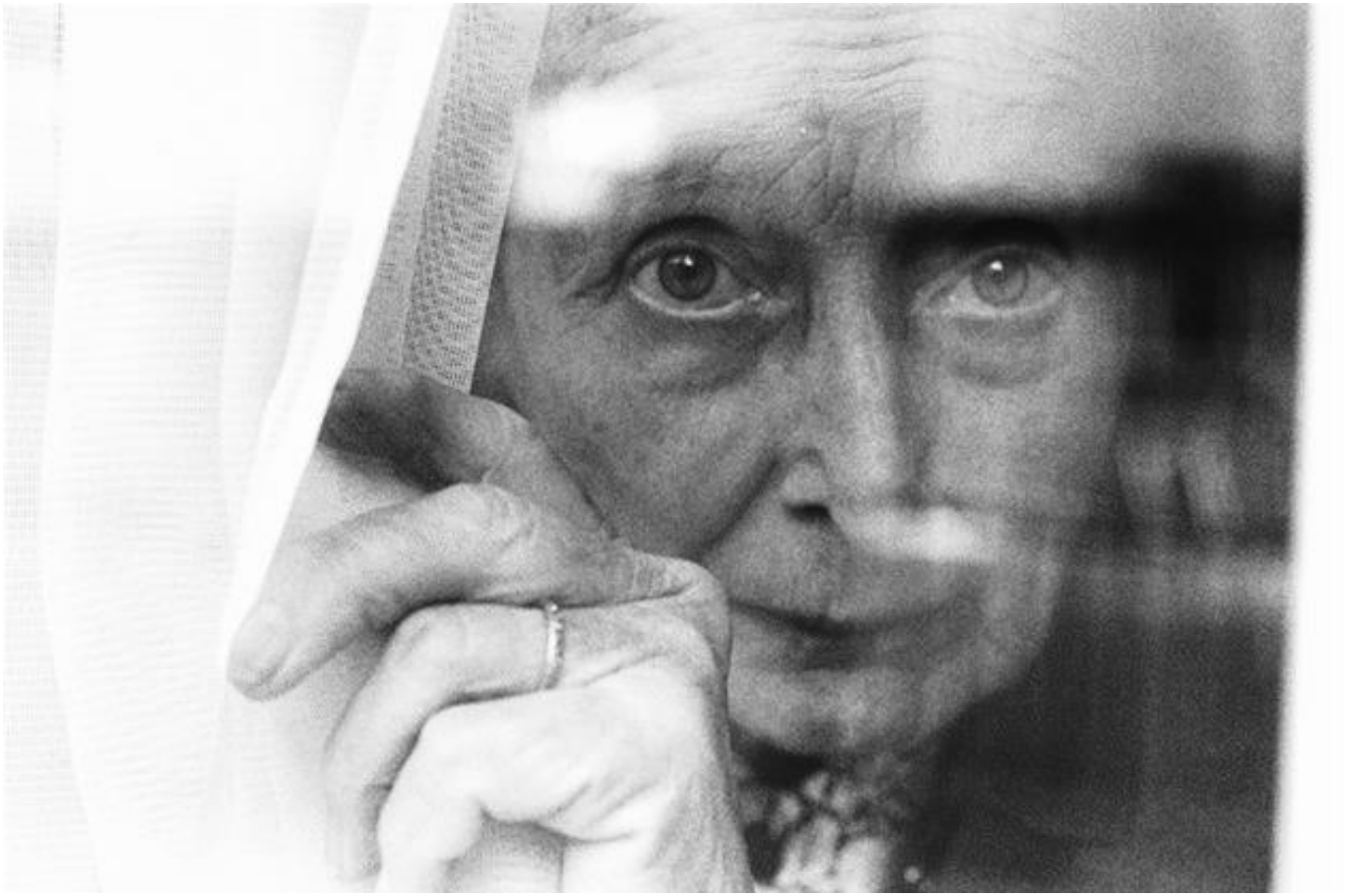
sociální násilí – odepírání mezilidských kontaktů (s přáteli, s ostatními členy rodiny),

sexuální násilí – jednání, se kterým senior nesouhlasí (nechtěné dotyky, ponižující sexuální komentáře, až po vynucený sex),

strach – nejsilnější způsob, jak kontrolovat druhou osobu (pohledy, gesta, výhrůžky zbraní a jinými předměty, jiné zastrašující chování).

HLAVNÍ ZNAKY NÁSILÍ NA SENIORECH

- opakování
- dlouhodobost
- stupňování se
- jasné rozdělení rolí
- neveřejnost



DOPADY NA SENIORA



FYZICKÉ: ZRANĚNÍ, ZHORŠENÍ ZDRAVOTNÍHO STAVU, DLOUHODOBÉ NÁSLEDKY



PSYCHICKÉ: ÚZKOST, DEPRESE, STRACH, ZTRÁTA DŮVĚRY A DŮSTOJNOSTI



SOCIÁLNÍ: IZOLACE, ZTRÁTA KONTAKTŮ, ZÁVISLOST NA PACHATELI



EKONOMICKÉ: ZTRÁTA ÚSPOR, MAJETKU A FINANČNÍ STABILITY



NÁSLEDKY MOHOU BÝT ZÁVAŽNĚJŠÍ, KVŮLI VYŠŠÍ KŘEHKOSTI A POMALEJŠÍMU ZOTAVENÍ

NEJČASTĚJŠÍ RIZIKOVÉ SITUACE



SENIOŘI A DOMÁCÍ NÁSILÍ

1

násilí v partnerském vztahu (obětí muž / obětí žena),

2

mezigenerační násilí ze strany mladšího člena domácnosti,

3

mezigenerační násilí ze strany staršího člena domácnosti.

PROČ SENIOŘI NÁSILÍ NEOZNAMUJÍ?

- -strach z odvety nebo zhoršení situace
- Obava, že pachatel – často blízký člověk – bude potrestán
- Stud, pocit viny přesvědčení, že „je to rodinná věc“
- Závislost na pachateli kvůli bydlení, péči nebo financím
- Kognitivní obtíže, zdravotní stav, nedostatek informací o možnostech pomoci

INSTITUT VYKÁZÁNÍ

- Od 1. ledna 2007 je policie oprávněna, zjistí-li, že se v daném případě jedná o domácí násilí, násilnou osobu ze společného obydlí vykázat na 14 dnů.
- **Vykázání** je preventivním opatřením směřujícím k ochraně ohrožených osob. Je ukládáno bez ohledu na případnou trestněprávní kvalifikaci jednání násilné osoby. Jinými slovy řečeno policie násilnou osobu vykáže vždy tehdy, zjistí-li, že se v dané věci jedná o případ domácího násilí. Současně pak může být jednání násilné osoby vyšetřováno v rámci trestního řízení, lze-li jednání násilné osoby kvalifikovat jako trestný čin, případně, nedosáhlo-li jednání násilné osoby intenzity trestného činu, je prováděno přestupkové řízení.
- Policie informuje intervenční centra
- Do 48 hodin kontakt s ohroženou osobou
- **Předběžné opatření + prodloužení PO**

JE POTŘEBA SI PŘIPUSTIT !

- to, co se děje, není vina ohrožené osoby – za násilí je vinen ten, kdo jej páchá,
- násilí se samo nezastaví,
- ohrožená osoba nemůže změnit násilné chování i přes svou snahu a ochotu mnohé obětovat,
- oběť se nemá za co stydět, vina je na straně násilné osoby,
- nepomůže nechávat si své pocity pro sebe.

JSEM OBĚTÍ NÁSILÍ – CO MOHU DĚLAT?





- známí, sousedé – svědectví, čestné prohlášení
- lékař (lékařská zpráva jako důkaz),
- Policie ČR (vykázání, trestní oznámení)
- Bílý kruh bezpečí, z.s.,
- psycholog

- **BEZPEČNOSTNÍ PLÁN**

BEZPEČNOSTNÍ PLÁN

- 1. **Připravte si pohotovostní zavazadlo pro případ nutného náhlého odchodu. U někoho, komu věříte, si jej schovejte. Pohotovostní zavazadlo by mělo obsahovat zejména:**
- a. průkaz totožnosti svůj a rodné listy dětí,
- b. průkaz o nemocenském pojištění pro sebe a děti,
- c. doklady o svém vztahu k bytu – nájemní smlouvu aj., případně adresu pronajímatele,
- d. pracovní smlouvu / rozhodnutí o důchodu / rozhodnutí pracovního úřadu / rozhodnutí sociálních úřadů,
- e. rozhodnutí o svěření dětí do péče,
- f. doklady o přístupu k účtu,
- g. léky, brýle, lékařské předpisy a věci denní potřeby pro sebe a děti (oblečení, hygienické potřeby, hračky),
- h. policejní záznamy o dřívějších oznámeních,
- i. svůj telefonní adresář / mobilní telefon

2. **Uschovejte důkazy o násilí, např. roztrhané oblečení, fotografie modřin a zranění, poškozené předměty, zprávy o lékařském ošetření atd.**

3. **Naplánujte si nejbezpečnější dobu k případnému odchodu.**

4. **Pamatujte si místa pomoci.**

BEZPEČNOSTNÍ PLÁN

- **5. Řekněte někomu, co se u vás děje. Noste s sebou telefonní čísla svých přátel, příbuzných a azylových domů.**
- **6. Pokud jste v akutním ohrožení / nebezpečí a potřebujete pomoc, volejte policii.**
- **7. V případě zranění, jděte na pohotovost nebo k lékaři a uveďte příčinu zranění. Požádejte lékaře o zprávu.**
- **8. Domluvte si signál se sousedy - např. světlo u dveří bliká, zavolejte policii.**
- **9. Domluvte si heslo s dětmi, příbuznými**
- **10. Pokud jste napadena během telefonování na policii - nechejte telefon vyvěšený, mluvte nahlas, říkejte, co se děje nebo křičte!**
- **11. Když přijede policie, jděte s ní do jiného pokoje, abyste mohla mluvit bez přerušování.**
- **12. Neodmítejte lékařské vyšetření.**
- **13. Po útoku neuklízejte ihned - důkazy (rozbité sklo, roztrhané oblečeni, chomáče vlasů...) ponechte k zadokumentování policií.**
- **14. Dokumentace: je-li to možné, škody vyfotografujte, snímky dejte vyvolat i s datem.**
- **15. Požádejte zasahující policisty o pomoc, popište jim aktuální incident i předchozí minulost.**

PROČ JSOU SENIOŘI PRO PACHATELE ATRAKTIVNÍM CÍLEM

- předpoklad dostupných finančních prostředků
- důvěřivost nebo ochota pomoci
- osamělost a potřeba sociálního kontaktu
- horší orientace v moderních technologiích
- zdravotní či kognitivní omezení

VENKU - OPATŘENÍ

- Odejít ze situace, která se Vám nezdá
- Dát o sobě vědět – mluvit, křičet, píšťalka, sprej
- Požádat o pomoc
- Bránit se pouze přiměřeně
- Ihned volat policii – 158
- Zdravotní péče
- ***Kazuistika***

DOMA – PREVENTIVNÍ OPATŘENÍ

- Zavřené, zamčené vstupy, i když jsem doma
- Nepouštět dovnitř žádné cizí osoby
- Úřední osoby lze ověřit u příslušné instituce (instalatér, ČEZ, vnuk „v nouzi“ apod.)
- Pomoci můžete odkázáním na sousedy nebo přivoláním pomoci telefonem
- Vzdálení příbuzní – ověřit u jiných příbuzných
- Mít přehled o klíčích
- Pojištění
- Pozor na falešné telefony (banka, policie) – nesdělovat čísla účtu apod.

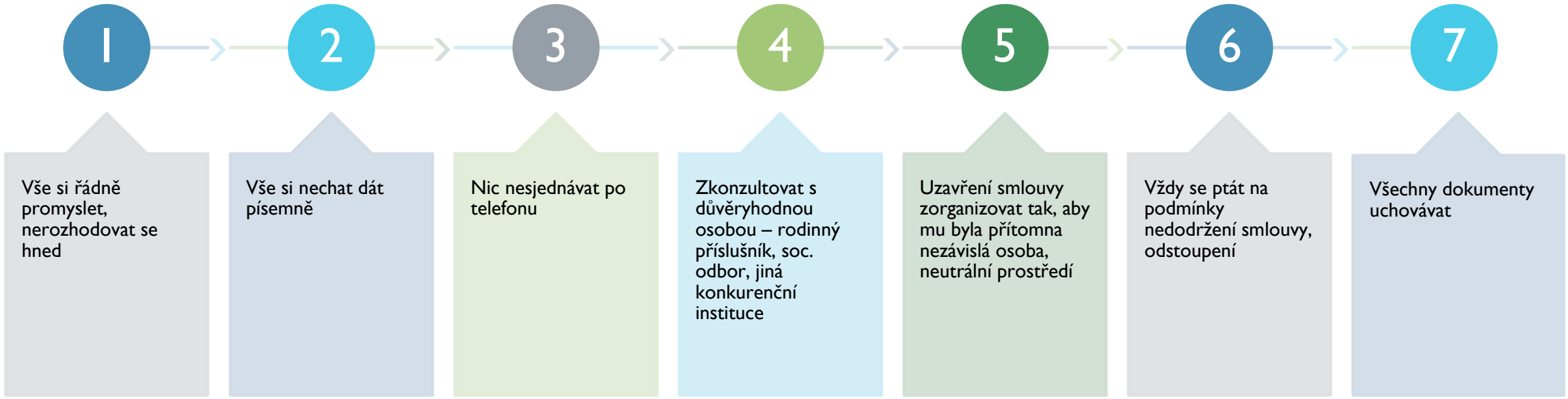
DOMA - OPATŘENÍ

- Sám nezasahovat
- Zavolat policii
- Neuklízet
- Zdokumentovat škodu a chybějící věci
- Najít účtenky, odhadnout cenu

FINANČNÍ BEZPEČNOST

- Nikomu nedávejte PIN ani přístup k účtu (kromě osoby, které naprosto důvěřujete)
- Nepodepisujte nic pod tlakem
- Konzultujte smlouvy s rodinou nebo právníkem
- Nastavte **limit výběrů** v bance

PODVOD - PREVENCE



PODVOD - OPATŘENÍ



Obtížně prokazatelný úmysl



Snažit se smlouvy vypovědět



Trestněprávní řešení – sepsat „trestní oznámení“, podat přímo na státní zastupitelství



Občanskoprávní řešení – civilní žaloba na neplatnost, na náhradu škody, nutno mít právní zastoupení (zdarma)

PREVENCE

- Posilování sociálních kontaktů a podpora samostatnosti seniorů
- Vzdělávání seniorů i pečující osoby o jejich právech a možnostech pomoci
- Všímání si změn chování a zdravotního stavu
- Pečujícím osobám poskytování odlehčení, podporu a praktické dovednosti
- Podporování prostředí, kde je bezpečné říct si o pomoc

KAM SE OBRÁTIT O POMOC (ČR)

Policie ČR – 158

Tísňová linka – 112

Linka pro seniory – 800 200 007

Bílý kruh bezpečí – 116 006 (oběti trestných činů)

Intervenční centrum

Sociální odbor na obecním úřadě

DĚKUJI ZA POZORNOST

